De
HOSPHORIS
Quatuor,
OBSERVATIO.

---

1 6 7 6.

BEROLINI,
Literis GEORGI SCHULTZI
Elect. Typogr.

6.

12

Ad
CURIOSOS NATURÆ
Interpretes.

UNicus *in Cœlo ſcintillat* PHOSPHORUS

atqui

Inferior jamdum quatuor *Orbis habet.*

Sic neq; Thebarum portæ, minus oſtia Nili

Sufficient : plures *Secla futura dabunt*

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

De
Phoſphoris quatuor,
OBSERVATIO.

I. PHOSPHORUS BONONIENSIS.

PRimum merito locum ob antiquitatem aſſigno *Lapidi Bononienſi* illi, cujus calx in ſe radios ita colligit Solares, ut inde retractus in obſcuro tantiſper luceat: quam-
; virtutem hanc attractricem ultra annum vix
-vet, nec, qui eam reſtituere poſſit, hactenus ſit
ventus. De Lapide iſthoc integrum jam pridem
rum vulgavit *Fortunius Licetus*, itemq; Program-
a aliquod *Ovidius Montalbanus*, & inſtituta com-
ratione nuper admodum Collega noſter hono-
tiſſimus *Chriſtianus Menzelius*. Mentionem ipſius
cidenter quoque fecerunt Petrus Poterius *Phar-
icop. ſpagyr. cap. 27.* Athanaſius Kircherus *lib. III.
t. magnet. part. IV. quæſt. 2.* Petrus Borellus *Cent. I.
ſerv. 3.* & alii.

II. PHOSPHORUS BALDUINI.

Sequitur, quem Hermetis Curioſi *Chriſt. Adol-
i Balduini* induſtria non ita pridem adinvenit, at-
ie anno 1675. peculiari libello, cui *Phoſphoro herme-*

tico ſive Magneti luminari nomen, Orbi liter
expoſuit. Is autem Phoſphorus non tam ex rad
Solis, quam ex aëre illuminato, Sole nimirum
ſupra horizontem exiſtente, ſuum mutuatur l
men: neque de Lapide Bononienſi quicquam p
ticipat. Exemplum Phoſphori hujus à ſe fab
facti ad me Cl. Dn. *Balduinus* ipſe miſit, quo non
ne ei hic gratias ago publicas: quamvis modu
conficiendi illius non ignorem, & jam aliquot
paraverim.

III. PHOSPHORUS SMARAGDINUS.

Is alterius tantiſper à prioribus eſt natur
ſplendorẽ ſuum non adeo ex Solaribus radiis,
ex illuminato aëre colligens: quam ex Igne ip
Ejus ſcilicet particulã ſi laminæ argenteæ aut
preæ imponas, adhibito ſubtus carbonum aut
rei calore, ſplendorem mox percipies, adeo
ſi materiam illam in notas aut literas digeſſe
legere rutilantem commode ſcripturam po
Quare vero *tertio huic* id nomen indiderim, & c
ratione parandus ipſe ſit, alteri ſervo occaſion

IV. PHOSPHORUS FULGURANS

Verum enim vero univerſos hos multis p
ſe paraſangis relinquit *quartus* & noviſſimus,
ab effectu ſingulari nomen *Phoſphori fulgura*
prorſus tribuendum eſſe, arbitror. Nimiru
naturalium rerum ſedulus indagator, & qui
ineunte ætate cum *Helmontio* Fil. cum *Tackio*, *Gl*
bero, *Becbero*, & ſimilibus magnæ famæ Chymi

uropa non tantum, ſed in Indiis etiam ipſis
iliariter vixit, & propterea Principum in-
mania plurimorum gratiam ſibi conciliavit,
mes videlicet *Daniel Kraft*, Dreſdæ nunc Com-
rciorum cauſa pro bono Reipublicæ habitans,
n nuper ex Batavia redux Berolino tranſiret,
ndit *Sereniſſimo Electori* noſtro, plurimisque

 Auli-

Aulicis adſtantibus d. xxiv. Aprilis proxime ela
hora ix. veſpertina *materiam luminoſam* vitreæ pl
alæ exiguæ Hermetice ſigillatæ incluſam, qua
ipſe *Ignem* nominabat *perpetuum*. Monſtratur
aperuit vitrum, & ſuper charta cærulea materia
poſuit: in qua remotis candelis, ipſa non tantu
Lampyridis ſive Cicindelæ æſtivis noctibus per aëre
volitantis inſtar ſplendebat, verum etiam affric
digito, ſimilem penitus fulgorem albicanten
non ſine ſtupore ſpectatorum ipſi inducebat: ad
ut, ſi quis totam illeviſſet faciem, tota ipſa qu
que, veluti quondam (ſi tamen divinis iſtæc con
ponere licet) *Moyſis* ex Monte Sinai deſcendent
fulſura procul dubio fuiſſet.

Sequenti die materiam ſuam *Artifex* dem
non quidem phialæ, ſed alteri Vitro oblongul
& qua forma ac magnitudine hic intra *lit. B. &*
pictum cernitur, incluſit, nec non cera Hiſpan
ca extremum obturavit utrumque: adeo ut *Gr*
num illud extra vitrum in Scutella ſub *lit. A.* aliqu
modo repræſentatum, quodq; tam colore, qua
duritie *Succinum flavum* non pellucidum penitu
ſed ſubobſcurum referebat, in medio *Canalis* illi
vitrei hæreret. Sic incluſum *Granum* eodem di
dum adveſperaſceret, ad me idem detulit, &
muſeo meo clauſis feneſtris per aliquot hor
mecum obſervavit, *Granum* hoc non ſplendere
quidem ſicut pridie, & extra vitrum in charta p
ſitum: verum contra per intervalla ex ſe *fulg*
emittere, quemadmodum Nubes noctu per cal

r

ſtivos aſſolent absq; tonitru, wenn das Wet-
h kühlet/ ut Germani loquuntur. Intervalla
rant brevia, & cum pulſu propemodum Ar-
e in carpo quadrantia, adeo ut ad ſingulos
s pulſus *Granum* ſingula vibraret fulgura, to-
Vitrum replentia: excuſſurum quaſi obices
cereos, & indignabundum, quod ſpatio tam
uo ſit incluſum. Id ſpectaculum ſane non
tantum, ſed ipſum quoque *Artificem* illum,
n iſta fulgurandi virtus hactenus latuerat,
uam reddidit attonitos.

Rediit idem porro tertia quoque veſpera ad
ndas Obſervationes noſtras, & advertimus,
um non utrinque jam, ſeu utraque cuſpide
urare: ſed verſus unicam ſaltem, quæ ſcili-
literam B. in Icone reſpicit. Ideoque extre-
atem illam B. quæ tum in poſitu manus meæ
lagam Mundi occidentalem vergebat, inver-
rientem verſus, fore ſperans, ut *Granum* ſic
erſum fulgur ſuum eorſum etiam vibraret.
vero, quod viſu ſtupendum erat, haut Orien-
verſus, uti putabamus: ſed unice ad Occi-
tem *liberrimum & propoſiti tenaciſſimum Agens*
uſcabat, etiamſi Canalem vel centies inver-
mus.

Plures inſtituere Obſervationes ob abitum
. *Kraftij* tum non licuit: plura tamen & mul-
ria phænomena ex *luminoſo* iſtoc & ſumme
abili *Lapillo* certiſſime præſtolamur: ambigen-
interim, idem hic fueritt, an ei ſimilis, quo
de

de mentionem facit Jac. Aug. Thuanus *Hiſtor.* *VI.* his verbis: *Dum Rex Henricus II. Bononiæ in G liis eſſet, allatus eſt ad eum ex India orientali ab ho ne incognito, ſed ut apparebat, moribus barbaro, pis ſtupenda ſpecie & natura, videlicet lumine & gore mirabiliter coruſcantibus, quiq; totus veluti ard incredibili ſplendore micabat, & jactis quoquo ve radiis ambientem aërem luce nullis fere oculis tolera latiſſime complebat.* Plura, quæ de miranda iſt Lapidis natura porro ibi adduntur, cum fid pene omnem ſuperent, neque paria his in *Ph phoro* noſtro *fulgurante* obſervaverimus, rec ſere ſuperſedeo. Imprimis cum non deſint, totam hanc narrationem (cum in editione *P ſienſi* archetypa non extet, ſed in *Francofurt* ſaltem poſt Thuani mortem continuata at aucta inveniatur) dubiam reddant: non obſt te, quod Francofurtana editio *Joannis Pipini* c lati teſtis ad *Antonium Mizaldum* literas in fid rei juxta alleget. Cæterum ad nos quod atti qui *Phoſphori fulgurantis* ſpectacula & vidimus ipſum manibus tractavimus, *Lapidis* hujus *I* hiſtoriam (priori ſaltem, & à nobis jam ci parte) veram eſſe, aliis qui *Phoſphorum fulgu tem* nec viderunt, nec tetigerunt, minus d culter credimus. Berolini, d. xx. M. Maji A. *R* cIↃ IↃC LXXVI.

Jo. Sig. Elsho